

СЕРПАЛО

евет

Советски Союз Коммунистически парти Нохч-Палгай област комитет а
Грозненски горкома а, Нохч-Палгай АССР-а оргкомитет а
Грозненски крайсагхой депутат Совет а орган

Ера

20

февраль
1958 шу

№ 15 (2181)

Мах 20 кеп.

№13 йолча Ставропольски хоржамий округе Глолла РСФСР-гара СССР-а Лакхехьарча Совета Къамий Совете депутаталла кандидат вола

Петр Георгиевич Москатов

Петр Георгиевич Москатов вавь 1894-ча шера Керчь яхача городе, болхло-чун дезалашка. Приходски училищера дийша ваьначул тлехьагъа слесара ученик а волаш кустарни мастер ске болх беш хилар.

1909-ча шера из ший дезал а тлехьа Таганрог яхача городе ваха вахар. Цига болх беш хилар из котельни завода строгальщика ученик волаш а, партай мастеркешка а, хлаьта цул тлехьагъа электростанце электромонтера ученик волаш а. 1911-ча шера, электромонтера специальность юмаь а ваьна, из балха эттар Таганрогски металлургически завода электропече.

1913-ча шера Первомайски забастовканна а демонстрацанна а юкье хиларах новкост Москатов заводера дла а ваькка, ший шера Войско Донское яхача обласе ваха йиш йоацаш длавахитар.

1915-гъа шу долалушхьа Арме тлехьийа шофераш кийбьча школе вахитар из, хлаьта цул тлехьагъа шофер а ваь. Кубовехьан - Малбузен фронте вахитар. Февральски революци хулача хана фронте вар из. Арме волча хана салташта юкье революционни болх длабеш а, «Юкони правда» яха газет доаржаш а, тлом сайитара тлехьа агитация длабеш а вар из, полковой комитетта председателалла а хержавар из.

1917-гъа шу долаленна хана армера городе Таганрог цавача новкост Москатов П. Г. металлургически заводе болхбеш хилар. 1917-ча шера май бетта Коммунистически парте вахар.

1918-ча шера январь бетта Таганрогски заводе революционни комитетта член а волаш, юкережи казакехи Таганрог мукъайоакхаш хилар нов. Москатов П. Г. 1918-ча ш. апрель бетта Таганрогски болхлоехи салтх-фронтовикехи вшагъеллача полка комиссар волаш хилар из. Тлехьагъа, парте из гулакх тла а дилла. Деникина - белогвардейски буюв цу хана длаьа хиннача терриоре тла къайлагъа болх беш хилар.

1919-гъа шу йистедаллаш Щеза Эскаро город Таганрог мукъайоакхаш тлехьагъа гор. Таганрога ревкома членалла а города электростанце директоралла а, хлаьта цул тлехьагъа Балтайски заводе директоралла а хьожавар из. 1922-ча шера длаз партиен Таганрогски комитетта орготдела заведующи

Длазъавь Къамий Совете хоржамаш деча № 543 йолча Орджоникидзевски хоржам округе Глолла СССР-а Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидаталла

Нов. О. А. Чакхив

СССР Лакхехьарча Совете Къамий Совете хоржамаш дарна № 543 йолча Орджоникидзевски хоржам округа Окружной хоржам комиссена СССР Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидаталла ССКП Нохч-Палгай обкома секретарь нов. Чакхив Алсбика Осман оттаварх долча протоколашка а цига кхадж

СССР Лакхехьарча Совете Къамий Совете депутаталла вахитта кандидат Чакхив Алсбика Осман оттаварх долча протоколашка а цига кхадж

№ 546 йолча Малгобекски хоржамий округера СССР-а Лакхехьарча Совете Къамий Совете депутаталла кандидат йола

Гогиева Иаддалмажита Аьсет

Гогиева Иаддалмажита Аьсет яьй 1933-ча шера Нохч-Палгай АССР йоккхача Ачалкхе къаьхьагма безаш болча дезала юкье.

1951-ча шера Казахски ССР-а Павлодарски област Лазовски районерча «Победа» яхача колхозе ше къаьхьагъа йолаелар нов. Гогиева. Ха-ди даьлар, хлаьта Иаддалмажита Аьсетах колхоза божабеттархоех дикатла йола божабеттархо хилар.

1954-ча шера Ерригсоюзан юртбоахаман выставке яхитта а хилар из, медаль а елар цунна.

1956-ча шера нов. Гогиева ший берригача гаргарча нахача цлаера ше яча ший юрта — Малгобекски городской районерча йоккхача Ачалкхе, хлаьта ше цлаькоачхьахьа а «Ингушский» яхача совхоза шуритоварни ферме божабеттархо а эттар из.

Социалистически хьисапе къамитта хьагма деза хьоххам мушт бу цо болх. Доахангара дукхагъа шур яхкхарна оттаьча социалистически хьагма а яьна, нов. Гогиева ше бетташ болча хлаьта Иаддалмажита Аьсетах 2.680 килограмм шур а яькхача совхозе хьаьхара моттиг лаьцар.

Геттара дукха шур лург йола доахан дебадара наькхаш дукхача наха доьзйташ, ше юмадар, шийча хайнар берригача божабеттархоех длаьхьах а я Иаддалмажита Аьсет.

Малгобекски городской къаьхьагмой депутатий Совете

депутат а йолаш, цлоагъа общественни болх длабеш а, «Ингушский» совхоза коллектив де доагъагъа тайпара сий деш а сат а парте йоаца болхло нов. Гогиева Иаддалмажита Аьсет.

«Малгобекнефтан» нефтепромыслени управлене цхьаьлагъа промыслан, город Магдалбекерча, «Ингушский» совхоза, Назрановски районерча «40 лет Октября» яхача совхозе болхлоша, инженерно-технически болхлоша, гулакхерча наха хоржамаш хилалехьа хьаьхара шойаь собранешка цхьа барт а болаш № 546 йолча Малгобекски округе Глолла СССР-а Лакхехьарча Совете Къамий Совете депутаталла вахитта кандидат оттаьй нов. Гогиева И. Аь.

№ 541 йолча Ленински хоржамий округе Глолла Къамий Совете деча хоржамашка СССР-а Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидаталла длазъавь

Иван Георгиевич Гусев

«Красный молот» яхача заводе слесарь Иван Георгиевич Гусев СССР-а Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидат оттаьйча общественни организацией викалалаша цхьана № 541 йолча Ленински хоржамий округе Глолла СССР-а Лакхехьарча Совете Къамий Совете хоржамаш дарна Окружной хоржамий комиссена заседани хилар 12 феврал.

Гусев Иван Георгиевич Къамий Совете деча хоржамаш СССР-а Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидат оттаварх долча протоколашка а цо ше харжийта разьа хила-

рах еннача заявленега а хьаьжа, Окружной хоржамий комиссена оттаду: «Красный молот» заводе НГИАССР-а совнархоза Центральни ремонтно-механически заводе болхлош, инженерно-технически болхлош, гулакхерча наха юкьарча собранешка № 541 йолча Ленински хоржамий округе Глолла Къамий Совете деча хоржамашка баллотировка ярна СССР-а Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта длазъавьла 1920 шера ваь, Грозне ваха, ССКП член, «Красный молот» заводе слесарь Гусев Иван Георгиевич.

Длазъавь Къамий Совете хоржамаш деча № 542 йолча Сталински хоржам округе Глолла СССР-а Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидаталла

Нов. А. А. Абубакаров

СССР Лакхехьарча Совете Къамий Совете хоржамаш дарна № 542 йолча Сталински хоржам округа Окружной хоржам комиссена СССР-а Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидаталла Грозненски крекинг-завода установкан оператор Абу Абубакарович Абубакаров оттаварх общественни организацией викалалаша цхьана йола заседани хилар 11-ча феврал.

СССР Лакхехьарча Совете Къамий Совете депутаталла вахитта кандидат Абубакаров Абу Абубакарович оттаварх долча протоколашка а цига кхадж тассийта из разьа хилара

заявленега а хьаьжа Окружной хоржам комиссена соцам бу: Грозненски крекинг-завода а «Октябрьнефть» нефтепромыслени управлене транспортни управлене а болхлош, инженерно-технически болхлош, гулакхерча наха собранешка оттаварх вола Абубакаров Абу Абубакарович 1908-ча шера ваь, Грозне вахаш вола, парте воаца, Грозненски крекинг-завода установкан оператор, СССР Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидат, Къамий Совете хоржамаш деча № 542 йолча Сталински хоржам округе длазъавь.

№ 545 йолча Курчалоевски хоржамий округера Къамий Совете депутаталла харжа оттавар кандидат

Хамзатов Ахьмад

Хамзатов Ахьмад вавь 1929 шера Нохч-Палгай АССР-а Курчалоевски района Майруп яхача юрта ахархочун-бедняк дезала юкье. Къаьхьагма вола-веннаш ший пхийтта шу даьлча денз. 1944 шера из Киргизски ССР-е № 113 йолча конезаводе трактористалла болх беш хиннав. 1951 шера из тракторни бригадан бригадиралла хьожаву. Нов. Хамзатов хьаьхле длабеш хиннача бригадо хадданза тлехькоачшйора лаятта ахара а ялат чуьдара а балха нормаш, лоархлеме кхьойора доагама-даьттан материалши запасни оатхалаш.

Нов. Хамзатов цкъа мо дуккхаз а хьаьй Ерригсоюзан юртбоахаман выставке дакъа лацара бокъю, ВСХВ зламга дотой бронзовни медалаш а еннай цунна, хлаьта, цул совгъа, завода дирекцеси профсоюзни организацией цкъа мо дуккхаз а ахчан премеш а тийннай цунна.

1957 шера нов. Хамзатов Курчалоевски районе ваха вера. Хьаьхларча деношка денз волаевнаш из Курчалоевски машинно-тракторни станцетракторни бригадан бригадиралла болх бе.

Цо хьаьхле длабеша шоллагъа-бригадо Советски Союз Коммунистически партен XX съезда цларах йолча колхоза кхашка районе этгара хьаьхла бокъюна а протехнически бокъюнашча чакхдаькххар гура-

хьа ялат дладер, дуккха кхадир доагам. Къаьхьагма йоккха коталонаш яхарах цу бригада ахачан премейнай. Бригада цлоагъа латт района механизаторашта юкье хьаьхларча метте.

Нов. Хамзатов Курчалоевски района къаьхьагма юкье доагъагъа бекса сий долаши лоархлани ва. Цо хадданза лакхадох, ший хьаьхал, ше, юмаь говзал новкьосташта дла а тел.

Нов. Хамзатов — № 545 йолча Курчалоевски хоржамий округера Къамий Совете депутаталла харжа оттавар кандидат ва.

Къамий Совете хоржамаш деча № 549 йолча Сунженски хоржамий округе Глолла СССР-а Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидаталла длазъавь

Нов. Б. С. Чадов

ССКП Сунженски райкома хьаьхларча секретарь нов. Борис Сергеевич Чадов СССР-а Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидат оттаварх долча протоколашка а цо ше харжийта разьа хиларах еннача заявленега а хьаьжа, Окружной хоржамий комиссена оттаду: Сунженски района «Победа» яхача колхоза, Первомайски района Ленина цлоагъа колхоза колхозхой юкьарча собранешка № 549 йолча Сунженски хоржамий округе Глолла Къамий Совете деча хоржамашка баллотировка ярна СССР-а Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидаталла длазъавьла 1913 шера ваь, Сунженски района Орджоникидзевски станце ваха, ССКП член, ССКП Сунженски райкома хьаьхларча секретарь Чадов Борис Сергеевич.

Чадов Борис Сергеевич Къамий Совете деча хоржамаш СССР-а Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидат оттаварх долча протоколашка а цо ше харжийта разьа хиларах еннача заявленега а хьаьжа, Окружной хоржамий комиссена оттаду: Сунженски района «Победа» яхача колхоза, Первомайски района Ленина цлоагъа колхоза колхозхой юкьарча собранешка № 549 йолча Сунженски хоржамий округе Глолла Къамий Совете деча хоржамашка баллотировка ярна СССР-а Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидаталла длазъавьла 1913 шера ваь, Сунженски района Орджоникидзевски станце ваха, ССКП член, ССКП Сунженски райкома хьаьхларча секретарь Чадов Борис Сергеевич.

Длазъавь Къамий Совете хоржамаш деча № 544 йолча Старопромыслевски хоржам округе Глолла СССР-а Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидаталла

Нов. С. Е. Слесарев

СССР Лакхехьарча Совете Къамий Совете хоржамаш деча № 544 йолча Старопромыслевски хоржам округа Окружной хоржам комиссена СССР Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидаталла «Старогрознефть» нефтепромыслени управлене, бурув тохара конторан буровой мастер нов. Степан Егорович Слесарев оттаварх общественни организацией викалалаша цхьана йола заседани хилар 10-ча феврал.

СССР Лакхехьарча Совете Къамий Совете депутаталла вахитта кандидат Слесарев Степан Егорович оттаварх долча протоколашка а цига кхадж тассийта из разьа хилара заявленега а хьаьжа Окружной хоржам комиссена соцам бу: «Старогрознефть» нефтепромыслени управлене бурув тохара конторан буровой мастер нов. Степан Егорович Слесарев оттаварх общественни организацией викалалаша цхьана йола заседани хилар 10-ча феврал.

лакхерча наха юкьарча собранешка Къамий Совете хоржамаш дарна № 544 йолча Старопромыслевски хоржам округа оттаварх вола 1912 шера ваь, Грозне вахаш вола, ССКП член, «Старогрознефть» нефтепромыслени управлене бурув тохара конторан буровой мастер Слесарев Степан Егорович СССР Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидаталла длазъавь.

Къамий Совете хоржамаш деча № 546 йолча Малтабекски хоржамий округе Глолла СССР-а Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидаталла длазъавь

Нов. Э. А. Гогиева

«Ингушский» совхоза доярка Гогиева Иаддалмажита Аьсет СССР-а Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидат оттаьйча общественни организацией викалалаша цхьана № 546 йолча Малгобекски хоржамий округе Глолла СССР-а Лакхехьарча Совете Къамий Совете хоржамаш дарна Окружной хоржамий комиссена заседани хилар 12 феврал.

Гогиева Иаддалмажита Аьсет Къамий Совете деча хоржамаш СССР-а Лакхехьарча Со-

вете депутаталла вахитта кандидат оттаварх долча протоколашка а цо ше харжийта разьа хиларах еннача заявленега а хьаьжа, Окружной хоржамий комиссена оттаду: Малгобекски района «Ингушский» яхача совхоза болхлош, инженерно-технически болхлош, гулакхерча наха, Назрановски района «40 лет Октября» яхача совхоза болхлош, инженерно-технически болхлош, гулакхерча наха, Ленин ордена йолча «Малгобекнефть» нефтепромыслени

управлене цхьаьлагъа промыслан болхлош, инженерно-технически болхлош, гулакхерча наха юкьарча собранешка № 546 йолча Малгобекски хоржамий округе Глолла Къамий Совете деча хоржамашка баллотировка ярна СССР-а Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидаталла длазъавьла 1933 шера ваь, Малгобекски района йоккхача Ачалкхе яха, парте йоаца, «Ингушский» яхача совхоза доярка Гогиева Иаддалмажита Аьсет.

Длазъавь Къамий Совете хоржамаш деча № 547 йолча Наурски округе Глолла СССР-а Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидаталла

Нов. А. И. Пензурова

СССР Лакхехьарча Совете Къамий Совете хоржамаш дарна № 547 йолча Наурски хоржам округа Окружной хоржам комиссена СССР-а Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидат оттаварх долча протоколашка а, харжийта из разьа хилара заявленега а хьаьжа, Окружной хоржам комиссена соцам бу: «Наурский» винсовхоза болхлош, инженерно-технически болхлош, гулакхерча нахен йола заседани хилар 11-ча феврал.

СССР-а Лакхехьарча Совете Къамий Совете хоржамашка депутаталла кандидат вахитта Пензурова Анна Ивановна оттаварх долча протоколашка а, харжийта из разьа хилара заявленега а хьаьжа, Окружной хоржам комиссена соцам бу: «Наурский» винсовхоза болхлош, инженерно-технически болхлош, гулакхерча нахен йола заседани хилар 11-ча феврал.

пахарь» яхача юртбоахама артела колхозхой собранешка СССР Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидаталла оттаьй Пензурова Анна Ивановна 1921 шера ваь, Наурски района Аллатово яхача юрта яхаш йола ССКП член, «Наурский» винсовхоза йоккхалла йола агроном, Къамий Совете хоржамаш деча № 547 йолча Наурски хоржам округе кхадж тасса длазъавь.

Къамий Совете хоржамаш деча № 550 йолча Урус-Мартановски хоржамий округе Глолла СССР-а Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидаталла длазъавь

Нов. М. Г. Гайрбеков

НГИАССР-а оргкомитетта председатель нов. Гайрбеков Гайрбеков Муслим СССР-а Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидат оттаварх долча протоколашка а цо ше харжийта разьа хиларах еннача заявленега а хьаьжа, Окружной хоржам комиссена оттаду: Предгорни овощаш-шур длабеша совхоза болхлош, юрта боахаман специальнист, гулакхерча наха, Советски машинный хьаьхаш леладара станцетракторни бригадан бригадиралла болх бе.

СССР-а Лакхехьарча Совете Къамий Совете депутаталла вахитта кандидат оттаварх долча протоколашка а цо ше харжийта разьа хиларах еннача заявленега а хьаьжа, Окружной хоржам комиссена оттаду: Предгорни овощаш-шур длабеша совхоза болхлош, юрта боахаман специальнист, гулакхерча наха, Советски машинный хьаьхаш леладара станцетракторни бригадан бригадиралла болх бе.

«Новосельский» яхача комсий совхоза болхлош, юрта боахаман специальнист, гулакхерча наха юкьарча собранешка № 550 йолча Урус-Мартановски хоржамий округе Глолла Къамий Совете деча хоржамашка баллотировка ярна СССР-а Лакхехьарча Совете депутаталла вахитта кандидаталла длазъавьла 1911 шера ваь, Грозне ваха, ССКП член, НГИАССР-а оргкомитетта председатель вола Гайрбеков Гайрбеков Муслим.

Диахо Юрта-боахама производ
ство айяр Іалашдеш, 1958-ча
шера Ёлаьстанга дахка дезач
коталонашца Ііадахкар Іалаш
дарца.

И. АВАНЕСОВ,
ССКП Малгобекски горкома

Доккхийча балха толамашца духьал болх кьахьегамхой СССР-а а Нохч-Гялгяй АССР-а а Лакхехьара Советаш хоржача денна

Хоржамашта кийчлуча деношка

СССР-ен НПАССР-ен Лакхехьара Советаша хоржамаш дена кийчо еча доношка дог айденна кьахьегамхой Грозненский района кьахьегамхой. Массанахьа шератла яьржай социалистически яхь. Цу яхьа инциатораш хинна длазтаб Правобережний нефтьпромысловый управленен нефтяникш: 16 марта паччахьалкхенна планал совгта 250 тонн продукци яла дош деннад цар.

Нефтяникша шой дош толамех кхоачашду. Техника болх беш ва хланз кьахьегамхой вола нефтяник мехкадагта даккхара оператор Андрей Иванович Лунгу. Шой нормаш теих кхоачашду оператор А. Пан-

ченкос оператор помощник волча Докаев Султанев.

Валла духха ха яц Дебиров Габри промисле вена. Хьаьнала а дика а беча балхаца белгалваьнна Габри хьалхарча деношка денз. Хланз из оператор помощник ва.

Лоархаме айеннай балха оварал района дикагта йолча предприятие — Ермоловский деревообделочный комбинат е. Цхьайолча цехаша 1,5-за духхагта араец продукци. Укх деношка рамщикаша нн. Гудюкен Габриковен, хлаьта цар помощникаша нн. Ихаев Габри Галаев Габриковен халданза тех кхоачашду шой нормаш. ГАРАСЮК А.

Дика чулоацм бола беседаш

Старопромысловский районе культуран Цагларча агитпункте шерлуш латт СССР-ен Нохч-Гялгяй АССР-ен Лакхехьара Советаша хоржамаш дара хьалхарча деношка наха юкьера кхетама болх. Укх деношка ВЛКСМ Малгобекский горкома пленум хилар.

Пленуме бийчар ВЛКСМ ЦК бархлагта пленума соцам. Докладчик а пренеес кьамаьл дара а белгалдарх тоонерски организаци болх тобар наькьаш.

Пленум дийча дашаь боагташ бола соцам а бир, деза декхара а оттадир. С. МАМИЛОВ, ВЛКСМ Малгобекский горкома секретарь.

Докладаш, лекцеш, беседаш яьлча кинофильмаш хьокх. Хьинаре болх беш ба агитатораш н. н. Степанчик, Тупи-

Дика болх бу агитколлектив

Тхона гуча хана СССР-ен Нохч-Гялгяй АССР-ен Лакхехьара Советаша хоржамаш дара хьалхарча агитпункте «Маглар-бик тахан» яхь стэнд влалтлехьайоакхаш воаллаш вар Андрей Михайлович Бушев.

Иаламате дика кийчъ я цигара агитпункт, ценошка кьувсац, дуккха зизаш, пенаш тла партен а правительствон а хьалхле лелайер портреташ, стэндаш, диаграммаш, йоакх еш кийчъ агитатора уголок, справкаш тела столаш да — укхара харжархоча еза справкаш лелайер хьалхле лелайер, сактердаме ший да даяьха мел эшар да агитпункте.

Ер дерица а тха агитатораша даьд. — Йоакх нов. Бушев. — Тхо харжархой болча ихе лац, оаха укхара а бу боккх болх. Нах разза болх боагта агитпункте — йамаьб уж.

Из болх иштта дика лелар да агитатораша шой болх политически йоккха кампани йолча хана баь ца йеш масса йолча хана да халдаш лелайер. Иштта порядок оттаяй Андрей Михайлович — белгалдарх деношка из а цун новкьостий а дязача шера халдаш кьахьегамхойша кьа-

маьл деш, агитационни болх лелайер ба.

— Йама ха герташ ба тха нах — йоакх Бушев, — оаха агитмассови болх лелайерча кьахьегамхой дунен мехкаш юкьера а чура а гулакшар, города промисленни предприятие производствени планаш кхоачаш мишта ю, совхозий а колхоза а толамаш доваз безам болх ба.

Оаха кьамаьл деш ладуглаш хиннаца агитпунктан дикагта болча агитатораша телефониста Богоявленний Сергей, шофера Товчигрекко Ильяс, Магларбика горисполкома болхочо Сорока Анастасия а кьаьчар а буьш шой болх.

Сел дика коллектив цыхьа хьахьиннаш. Тхона юкье бар наг-нагахь мара наха юкье болх ба беш бараш а. Цыхьа бакьда, дукхара бараш дика нах ба, шоашта тлаьдла партиний декхар безамца, цленча дег тла кхоачашдеш.

— Агитатор, — йоакх Товчигрекко, — агитаци кьамаьла яь ца йеш, ше лелайерча гулакшар а еза. Сона хетачох дикагта йола агитаци агитатораше хьокхам балар да. Наха агитатор бу дика болх бларгаьйча, цар а лояц гулакша юкье даьта.

— Цкьа ялат чуэцаш совхоза новкьостал де лархлар оаха. Кьамаьл дика хьалхагта кьезига нах мара бахканзар. Агитатораша шоаш беш бола болх парна бларгаьйча, из шой лоялоахочка дладийнар, тлаккха уж а баьчар балха, цу тайпара болх барца 10 гектар тла кьаькляш чуйцар.

Чоагта лоархам болш да хуьца ца хуьцаш агитатор цхьан участке болх беш хилар. Из массазза а цхьанахьа хилча нах дикагта бовз пунна, хлаьта из наха а вовз, цудухьа дикагта лел болх.

Дукха балхаш да хланз нов. Бушев хьалхле лелайерча агитколлективно де дезаш. СССР-а а Нохч-Гялгяй АССР-а а Лакхехьара Советаша хоржамаш де кийчлуча деношка шоашта хьалхаша латта сийлен декхара ш толамца кхоачашдеш я из агитколлектив.

Укх деношка цига хиннаца СККП ЦК-арча болхлойша дика хилча белгаллар, нов. Бушев хьалхле лелайер агитпункт.

П. ГАГИВ.

Машиннаькьа локомотивни депо

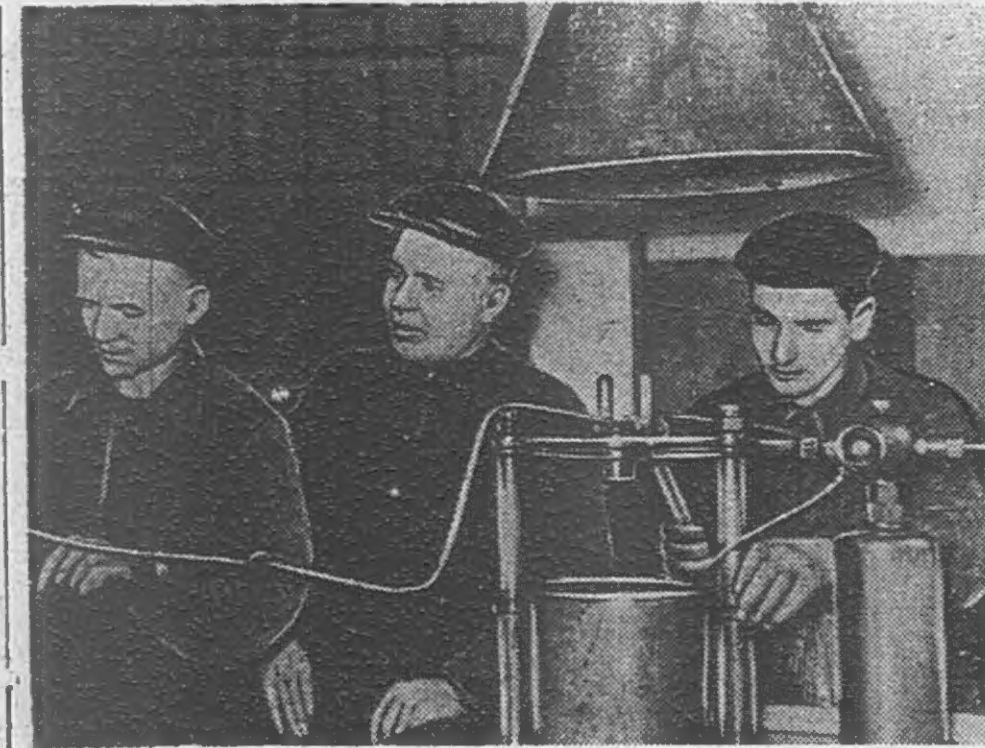
Грознен машиннаькьа станция локомотивни депо коллективно хоржамашта хьалхарча социалистически яхь доккхий балха толамаш даьхад.

ТЕПЛОВОЗИЙ ЦЕХ

Кьаьстга белгалыйнай «тепловозашта ремонт еча цеха коллектив». Тепловозий цеха коллективно январь беттарча планах, цхьан тепловоза йоккха ремонт, 4 тепловоза зламта, хан-ханахьа йола ремонт е езар. Из план 150 процент кхоачашйр цар.

Тепловозашта ремонт еча цеха мастеров нов. Савицкий Василий Парфировичен электроподвижная часть мастер волча нов. Варела Алексей Николаевичен йоакх: «СССР-ен НПАССР-ен Лакхехьара Советий хоржамий сийна тха коллективно тлаьйца социалистически декхара ш дор: 1-ча кварталах планал совгта цхьан тепловоза йоккха ремонт е, 2500 сома паччахьалкхен рузкьа колде, 6 рационализаторий предложени юкье йоалае, аьнна. Уж дерица а декхара ш хланз кхоачашдеш яьнай коллектив.

Тха цехе дика балхаш деш а, шоашка длаьбена болх тешаь канал хьалхен кхоачаш-

беш а ба слесарш н. н. Проценко, В. Приоров, Г. Липнов, З. Шовхалов, А. Бондаренко, кьаьбараш. Царех хларане дийнахь бола балха боарам 120 — 150 процент кхоачашдеш.

ПАРОВОЗИЙ ЦЕХ

Локомотивни депо йоккхагта йолчарех я паровозий цех. Барт тайна дика кьахьегамхой цу цеха коллектив. Январь бетта паровозашта, промывочни ремонт яра план 102 проценти подьемочни ремонт яра план 114 проценти кхоачашйр коллективно.

СССР-ен НПАССР-ен Лакхехьара Советий хоржамий сийна яьржайча социалистически яхь шоашкара дика балха хьокхамаш гойташ балха боарам 110 процент кхоачаш а беш кьахьегамхой ба: цеха слесарш н. н. Скоморохов Ф., Мизаев А., Баев Е., Васильченко А. Воронков И. кьаьбараш.

Цу толамех тарра кхоачам боаца хламаш а да депо балхаца.

Депо, эшаш йолча запасни частей комплектех, наькьа управленес йалаш ца яр баьхьан долаш паровозаш ремонт

лоаттаду график телхаю. Из хлана да аьлча Орджоникидзевский машиннаькьа управленен хьалхле лелайерша терко ца елга да.

Паровозашта ремонтый коллектив СССР-ен НПАССР-ен Лакхехьара Советий хоржамий сийна дика производствени совгташ кийчдеш, 1-ча кварталах план ханал хьалха кхоачашдеш лерхаш я.

Поездаш кхуьлацм отдел

Поездаш кхуьлацм коллективно январь бетта 500 тонна гарга доагм кходаьд. Еза-йоккха поездаш кхуьлацм тепловозий паровозий машиннашца 200-нел совгта еза-йоккха поездаш йиьгай, шой боарамал совгта 144 эзар тонна гаргта груз дла-юха а йиьгай.

Царех ба: коллективешоайх «машинист тяжеловестник» яхь цлараш текха бола н. н. Фрис Владимир, Сергеев Михаил, Гончар Дмитрий, Котляр, кьаьбараш. Царех хлара тяжеловестник длаюгаш йола поездаш эзар тонна гаргта груз боарамал тлех йолаш хул. Масала: Фрис Владимир йиьгай аьлх поездаца 5700 тонн груз боарамал тлех я.

Поездаш кхуьларий коллектив юкье доагм кходаьд болча кьовсама керте латт коллективешоайх «доагм кходаьд мастераш» аьнна цлараш текха бола машиннаш: н. н. Баринов А. Трискиба Н., Серженко М., Руденко А., кьаьбараш. Царех хларане 8—9 тонн гаргта доагм кходаьд январь бетта. Масала нов. Баринов 9,6 тонна доагм кходаьд.

Балха тла шоаш доаха доккхий толамаш хланз хулаца СССР-ен НПАССР-ен Лакхехьара Советий хоржамий сийна, вай сийлахь йоккхача Дьенна совгта доахаш я депо коллектив.

Н. Волчатников

Х. Хасанов.

Сурташ тла:

1. Тепловозий цеха слесарш (аьрлехьара) А. Бондаренко, А. Проценко, З. Шовхалов тепловозий формашта тохам беча аппаратура тла болх беш боакх.

2. Паровозий цеха слесарш Мизаев, Алдан паровоза салника фланец чоагтеш воал.

3. Паровозий цеха слесарш Воронков верстака тла болх беш воал.

И. Плева сурташ.

Турпаленца Долакха юрт лораяьраш

1918 шу. Антантан империялишта гюдеш, Деникина эскар 1918 шера июль бетта Кубане лата доладелар. Ерига Кубанский область длаьцар Терски область Россех дла а ходаьла, Тирка доаьонех цу а бена, 11-гя цле арми готьш бар денкинский биеха бую. Цу бектохкамеча а халача а хана Кьулбаседа Кавказа Оборона Совета председателалла хьожавир. Григорий Константинович Орджоникидзе.

Сихьенна Терски областен промисленни центрашка — Грознен Владикавказен кхача герташ вар моастагта.

Тирка йисте даьла халкьан бокьонца дог чоагтаьд Советски йаьдал лорайе эьтар. 1919 шера 24 январь хиннаца Гялгяй халкьан съезд длаькхайад республикан берригача гражданаьша цхьана герз бе а длаьла, халкьан Советски йаьдал лорайе Гялгяй кийча хилар.

«Нохчийн Гялгяй мехка

*) Долакха юрта баьча тлемта хиннаца К. М. Козьревна даьдлаьраш. Г. К. Орджоникидзе С. М. Киров Музей, СОАССР, гор. Орджоникидзе.

**) 1929 ш. 8 феврале араьдйинаца № 32 (1339) йолча «Власть трудяча яхача газета тлаьра.

мелдола адам тлеттад», — яьздаьд Г. К. Орджоникидзе 1919 шера январь боьш. 2-ча феврале Шкуро яхача инарало команда телаш долча денкинский буюний цхьа даькьа Владикавказ юкье кьаьчаьдар, хлаьта вож — Долакха юртан Кантишевнен юкье хьаьта а кьаьча, Владикавказа готосарг бола шой буюнаш Гялгяй мехка Гюлла длаькхайад лийта яхаш латтар.

4 феврале Базоркинчерча Увара беша герзаьх кийчбена бола 10 эзарнел совгта Гялгяй влалтлехьайтар. Царга кьамаьл дир Сергос. Цо ала а аьнна цу хана длаькхайайр Горский автономни республика.

Тема гулакшаш влалтлехьаьдарна 11 сак юкье а волаш Оборона комитет керхяр. Цу юкье бахар Ю. Албогачев, И. Зязиков, М. Саутнев, А. Горчханов, А. Гойтов, М. Ужухов, О. Мальсагов, С. Горчханов, кьаьбараш а.

Тема хьалхале лелайер духьа ший штабаца Бозоркине йочуьх Орджоникидзе. Гялгяй мехка Гюлла буюнаш чакхдаьллит длаь оаш, аьнна, денкинишца шоашка даяьтача хабара жоп деннаьдар, Гялгяй цлакьа а хиннаьц тийшаьболх боаллаш е хур а бац, аьнна. Кьаьза тлом боалелар. Юрт лорайе бараш баьлаьча

кашмашка кийръь чуьтташ яр толаш, удуьлурча окопашца буьзатт аьтте меттел, окопа чура хьалкьаьда а йиш йоаьнаш чоагта.

Иаламате воча хьал тла дар-гулакш. Эьтара кхерамегта йолча хана новкьостала тла-кийра Казанский Евгений командох бола Владикавказски цехца командирий школера тлемахой, Грозненча болхлой отряд, Калмыков Бетала командох йола черсий партизанский отряд.

Кийбараш, шой низаш чоагта даь, Зыльни яхача юрта хьалхара лата боалелар. Цар деш дола дов хьалхалар малхбузени кьулбасецкьани оаьгонгахьа кашамий доаьхача яькхача окопаштен Долакха юртан хьожайе Берса юртагьаьра сийлахь йийтгача йоккхача толаша. Долакха юрт лорайе бараша, моастагтлун дошлой буюнаш хьаьгарга а дах-кийта, толаши пулеметашин йолайр царна етта.

Тлаьгертта атакаш а еш, мелла чоагта Долакха юрт длаькхача йийтгача а, аьттуь баланзар денкиниш. Тлакьха тактика хийца а хийца, кьулбасецкьан оаьгонгахьа гобохар юрта тлаькхача лархлар кийбараша. Говра баьрей дошлой дуккха буюнаш влалтлехьа а текха. Цалык яхача юр-

татахьара тлом болаьбир цар. Карара кара ухар окопаш. Моастагтлоа кара ца даха массава а лергьа вай аьнна дог чоагтаьд, майра латаш бар Гялгяй.

Боккхийчарна нийсса майра латаш дар бераш а. 46 Гялгяй ваьлар цигарча цхьан окопа чур. Кийайчар етгача тоьх вокх новкьосташца, буьзам оттабеш йиш а йоаьнаш кхоачалур латар патронаш. Окопа Тлакьча а венаьр пхонх лояьлар. Патронаш а йиьца теккха окопа тлаьгюьрта тхо, аьнна тлаьвера кхо кийанк — Джандаров Абдурахьмани, Лавинев Хьасани, Кулбуьжев Абдурахьмани.

Тлехьара патронаш кхоача а енна, кийбараш окопа гарга гертача хана, дийна виса пхи воккха саг, шалташ а яькха моастагтлоа тлаьхийдар. Уж моастагтлун карах байр.

Бийсангахьа ластача хана юрт лорайе барий низаш лаяьллар, хлаьта кийбараша, фронтан чакх а баьнна, Долакха юрт длаькхайар. Шера оалаш доладелар сигаьла урагта: Долакха юртаьра наькьа ценош дар кийбараша цителх доагаш. Моастагта кхьаьматта воаьларгьоаьш мел а ма венаьний кхьаь кхерам а хурмичаь аьнна, салаьла сайдар денкиниш.

Бийсан боадонах а денкинишца яьча мелалах а пайда а йиьца, цар буюна юкье чулийлар Гялгяй. Беа корзагьаьнна кийбараш, шойла влалтлехьа а етгаш, Долакха юрт а

ийта, байлда бахар.**).

Шой низаш хьавлалтлехьа а текха, Зылан Цалыкни яхача юртаьхьара сеьца цлахьа а Долакха юртанна дов доладир кийбараша. Юха а кьез яхьа боабелар блайха тлом. Кхьа чоагтаьла лата йиш йоаьнаш майра латар цу тлем тла Гялгяй, цехца командирий Владикавказски школера курсантш, грозненски болхлойи, черсийи.

«Цехца командирий школера пулеметчий хинна нов. Янковский, пулемет етгаш хинна ший новкьостий браьбуьл тлехьаьла, белаьж човхину ше волаьшехьа, кхьа ца юташ, Гялгяйша длаькара кхачалца пулемет текхаш ваьхар, хлаьта ше а пулемет етга царца Йиьр... Иаламате чоагтаьла майрлар хьаькьар Гялгяйша цу тлемта: догта санна длаьтча пхорчех моастагтлоа длаьла ухар уж.**)».

Йокхийш толаш юкьеьхар моастагтло. Йокхийчар топиь пхорчаша чуртамех йоаха гаргаш а, боарамашта гонахьа салак тлой а, латта а тлаьгертта салакьа длаьтча тхо. Цлакьа ца воаьш, майрра духьала латтар массава а.**)».

Дукха а герза дика кийчбена а вола моастагта латаш вар. Тлакьха шийца школан начальник вола нов. Казанский, волаш дов дечча Тлаькхара новкьост Орджоникидзе... Фронте, тлом бечца из бларгавор гял а бигар майра длаьш чоагта а дир тлемахой.

Моастагта чоагта тлаьла ваьлар, юрт лорайе барий хьал кхерамегта хулаш доаьлар: кхоачалур латташ патронаш снарьдаш яр, боабаш нах дукха бар, школера вайтача 180 курсантш 131 йивнаьвар.

Цхьабакьда, хьал иштта доллаьшехьа а, 3-гя Волгски полк кийайчар тлема юкье яькхача тлехьаьла мара, юрт лорайе барий майра духьале йоаьх маьганзар царна.

Долакха юртанен Кантишевнен Насаренгахьа а лоямашкаьх а длаьха доладелар доаьхана Юлаш кхалнах а бераш а тлаьдола вордаш. Кийръи йокхийш толаш хьекхар царна денкинишца.

Долакха юрта чухьийлар кийай бараш, цхьабакьда хлаьта а герзаца дукхале йиьр царна бахархоча. Дукхале наьнахчухьа, хьинара духьа хинна а ца йеш, денкинишца духьала шойла влалтлехьа оаьгуь а болаь Гялгяйи, эьрсийи, черсийи, хийрийи цу тлем тла лата хилар. Уж цхьанакхетараш хиннаь цар низ. Цу тлемо хьаькьар Коммунистически партиенийсача политико оттаьд Тирка йистереца халкьий сийлахь доккха доттагтаьл.

Доаргдоаьца халкьий доттагтаьло, коммунистий партиений хьаькьалерча хьалхалеьло белогвардейцел котдаькхьар кьона Советски йаьдал.

3. ГОЙГОВА, исторени, меттен, литературани йиьматокхаша институте лохьаьра йиьмац болхоло.

таш баьлар боккхий нах. Низ кьезигаьла болча тлем тла Акнев вийр, чов а хинна кийанк а Чемуьрнев чухаьрчаца ценошта кийаьхаш велар. Доаьла латтаца цлен подвала чура тлехьашка Гюлла ара а иькьа кийаьхара ваьлар цхьа Шибилон.

Шоаш длаькьхха Долакха юрти Кантишевни цленъиь йоаьгайр денкинишца.

Иштта чакхбаьлар вай республикан кьахьегамхойша лояьтаьбача революционни кьовсама исторен чу сийра оаьго хьохь бола Долакха юрта лаяьта тлом.

Долакха юрта хиннар лоархлал болш тлом ба моастагтлоа доккха зе даьча юрт лорайе хиннарий майрала, кьонахчухьа, хьинара духьа хинна а ца йеш, денкинишца духьала шойла влалтлехьа оаьгуь а болаь Гялгяйи, эьрсийи, черсийи, хийрийи цу тлем тла лата хилар. Уж цхьанакхетараш хиннаь цар низ. Цу тлемо хьаькьар Коммунистически партиенийсача политико оттаьд Тирка йистереца халкьий сийлахь доккха доттагтаьл.

Доаргдоаьца халкьий доттагтаьло, коммунистий партиений хьаькьалерча хьалхалеьло белогвардейцел котдаькхьар кьона Советски йаьдал.

3. ГОЙГОВА, исторени, меттен, литературани йиьматокхаша институте лохьаьра йиьмац болхоло.

